תורה אור

תחלה לקדש ר"מ אומר מטמא את הקדש ופוסל את התרומה וחכ"א כשם שהוא פוסל משקה תרומה ואוכלי תרומה כך *הוא פוסל משקה קדש ואוכלי קדש אמר רבא לאבא שאול (א) מעלה עשו בקדשים שינהו רבנן לטבול יום כראשון לר"מ כאוכל שני לרבנן כיון דטבל קל"ש א) טומאה פסול משוי טמא לא משוי: הוזה דמה חייבין כו': מעילה הוא דליכא ב) אבל איסורא איכא ואמאי הא ממונא דכהנים הוא *א"ר חנינא ג) ליוצאין ור"ע היא דאמר זריקה מועלת ליוצא דלאו בת אכילה היא *אמר רב הונא אמר רב מיצוי חטאת העוף אינו מעכב דתני רב הוזה דמה רב אדא בר אהבה אמר *רב מיצוי חטאת העוף מעכב ותני רב מיצה דמה הא שמע °והנשאר בדם ימצה אל יסוד המזבח ד) [חטאת היא] בשלמא לרב אדא בר אהבה היינו דכתיב והנשאר בדם ה) ימצה חטאת היא אלא לרב הונא מאי והנשאר כדתניא דבי ר' ישמעאל שאם נשאר ומאי °חטאת היא ארישא א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי אלא מעתה גבי מנחה דכתיב °והנותרת הכי נמי שאם ניתותר וכי תימא ה"נ והתניא

ויקרא ה

רבי מאיר אומר מטמא את הקדש. דהוא שני ומשוי לקדש שלישי: **וחכ"א** כשם שפוסל כו'. אבל טמויי לא מטמא והיינו כמתניתין: **אמר רבא לאבא שאול**. נמי דאמר תחלה לקדש דקעביד לקדש שני מיתרצא נמי מתני' דודאי טבול יום מדאורייתא פוסל ואינו מטמא ורבנן עשו מעלה בקדשים דהוה טבול יום תחלה לקדש דהוי כי אוכל ראשון ועושה שני ומתני' בדאורייתא קתני דאינו אלא פוסל: **לר"מ**. נמי מיתרצא מתני' דהאי דקאמר מטמא את הקדש דעביד ליה שלישי ופוסל את התרומה (ג) מדרבנן אבל מדאורייתא אינו אלא פוסל מאחר שטבל: **ורבנן**. דאמרי כשם שפוסל וכו' ולא אמרי דמטמא קסברי כיון דטבל קלשא ליה טומאה דפסול משוי ולא טמא: **הא איסורא איכא**. כלומר איסור אכילה: **ואמאי הא ממונא דכהנים הוא**. מאחר שהוזה דמה שהותרה להם באכילה: **א"ר חנינא ליוצא**. כלומר שיצא דהתם איכא איסור אכילה ורבי עקיבא הוא דאמר זריקה מועלת ליוצא לאפוקיה מידי מעילה י) לא לשריפה כדאמרינן לעיל (ג) אבל לאו בת אכילה היא כדאמרינן בסוף פירקין אבל לאכילה לא מרצה י) הא הזאה כדי דמהניא לאפוקיה מידי מעילה אבל להתיר יוצא באכילה לא מהניא והיינו דקא דייק אבל איסורא איכא דלאו בת אכילה היא: **אמר רב הונא אמר רב מיצוי דחטאת העוף**. דכתיב והנשאר בדם ימצה לאחר הזאה ימצה: **אינו מעכב**. דכיון דהוזה אע"פ שלא מיצה נעשית מצותו ויצא מידי מעילה וחייבין עליו משום נותר וטמא ויצא נמי ידי חובתו דאינו מעכב הכפרה: **דתני רב הוזה דמה**. דמדקתני במתניתין גבי חטאת העוף הוזה דמה ולא קתני מיצה דמה אלמא ס"ל לתנא דמתני' דהזאה עיקר ומיצוי לא מעכב: **ורב אדא בר אהבה אמר משמיה דרב מיצוי מעכב**. דלא יצא ידי חובתו ולא נתכפר ולא הוקבע החטאת בפיגול ונותר וטמא אע"פ שהוזה עד דעביד מיצוי: **ותני רב** *מיצה דמה. במתני' גבי חטאת העוף מיצה דמה ולא קתני הוזה דמה דס"ל דמיצוי נמי עיקר מצוה הוא ומעכב: **בשלמא לרב אדא** היינו דכתיב והנשאר בדם ימצה אל יסוד המזבח וגו'. דהאי דנשאר אחר הזאה דהיינו מיצוי איקרי חטאת אלמא דשיריים דהיינו מיצוי מעכב: **אלא לרב הונא** דאמר מיצוי לא מעכב מאי והנשאר. כיון דלא מעכב ל"ל דכתיב והנשאר (ד) ח): **להכי כתיב** והנשאר לכדתנא דבי רבי ישמעאל שאם נשאר. כלומר אם נשאר מן הדם מצוה לעשות מיצוי אבל אם לא נשאר לא מעכב דמיצוי אינו מעכב: **ומאי חטאת היא**. לאו כדקא בעית למימר דאוהנשאר ימצה קאי דליהוי משמע דבשיריים דהיינו מיצוי הוי עיקר חטאת דמיצוי מעכב: **אלא ארישיה דקרא קאי**. איהזה מדם [א] החטאת באצבעו חטאת היא כלומר דהזאה מעכבת ולא מיצוי: **ה"נ שאם ניתותר**. שכשקמץ את המנחה אם ניתותר דאיכא שיריים למצוה יאכל ואם לא ניתותר שאם חסרו שיריים בין קמיצה להקטרה לית לן בה: **וכי תימא הכי נמי**. דשיריים לא מעכבי והתניא מסלתה ומשמנה דמאי למיכתב קרא מסלת ומשמן מאי מסלתה ומשמנה שיהא כל סלתה ושמנה קיים ואפילו שיריים דהכי משמע מסלתה מן הסלת שהיה בשעת קמיצה [illegible] אלמא דחסרון [ב] שיריים מעכבי (ה) (גבי שיריים נמי ט] אמרינן דחסרון שיריים מעכב) והכי אמרינן שאם לא ניתותר לא מעכב:

אמרי

תחלה לקדש. ואם נגע באוכל קדש עשה אותו שני ושני שלישי ושלישי רביעי: **מטמא** את הקדש. *לעשות עוד אחר ופוסל התרומה שלא תעשה יותר: **וחכמים** אומרים [ט'] כך הוא פוסל כו'. דקא סברי דטבול יום אינו רק פוסל י) בשום דבר ואף במשקה קדש וכוותייהו מוקי מתניתין: **לאבא** שאול מעלה עשו בקדשים כו'. וא"ת הכא משמע דטבול יום מדרבנן הוא כדקאמר שינהו רבנן לטבול יום וכו' ובסוטה פרק כשם (דף כט:) יליף רביעי בקדש מק"ו ממחוסר כפורים ומה מחוסר כפורים שאין פסול בתרומה פוסל בקדש שלישי שפסול בתרומה אינו דין שיעשה רביעי בקדש ופריך אוכל הבא מחמת טבול יום יוכיח ומשני דילמא סבר לה כאבא שאול ומאי קאמר הא דאבא שאול דרבנן הוא ונ"ל יא) דרביעי בקדש דרבנן הוא וכן פי' רש"י בפרק קמא דפסחים (דף יט.) דלא יב) (תשיב) [משכחת] ליה רביעי בקדש למ"ד אין אוכל מטמא אוכל אלא מדרבנן הוא מיהו ר"ת פי' דמשכחת ליה *ע"י עלים יג) ורביעי בקדש דאורייתא *(ואבא שאול ה"ק ליה) הכי קאמר דילמא סבר לה כאבא שאול והא דאבא שאול מדרבנן הוא וי"ל דסוגיא דסוטה (דף כט:) לית ליה הא דרבא אלא אית ליה דטבול יום מן התורה וכדבעא הש"ס הכא למימר דמתני' רבנן היא: **אמר** רבי חנינא ליוצאין ור"ע היא. יד) תימה ה"ד אי דיצא לגד הראש א"כ הא"ל מודה ר"ע כדאיתא לעיל *ואי דיצא לגד רגליו מ"מ הא אמרינן פרק שני דזבחים (דף כה:) היא בפנים ורגליה מבחוץ *ואח"כ חתך פסולה לפי שמקצתה של אבר שיצא חוץ מתערב עם הדם ונמצא שמקריב פסול יוצא ע"ג המזבח וי"ל דמיירי שכל הדם נאסף בצואר ואח"כ יצא הרגל דהשתא ליכא למיחש למקצתה שכל מה שעתיד לצאת בצואר מן האיברים כבר עלה א"נ טו) *כגון שיצא טלו וחתך מה שיצא עם העצם שאין זה פסול בששות אלא א"כ מחוסר אבר ואח"כ מלקה והרב רבינו חנניה פירש דהכי פי' טז) בזבחים (דף כו.) (קאמר) קבל ואח"כ חתך פסולה לפי שזורק את המקצת יז) שנפסל ביוצא ע"ג המזבח אבל אם כבר זרק כל הדם כשר שהרי קיים מצות זריקה מן הדם אע"פ שכבר עלה שמקצת היוצא שנתערב עם הדם וזרקו על המזבח והכא נמי הכן הוזה המקצת הוזה כבר שהלך חטאת העוף כשרה דקיים בה מצות הזאה מן הדם אע"פ שעם הדם נתערב *המקצת: **ותני** רב הוזה דמה. דמיד שהוזה דם חטאת העוף נעשית מצותו קרינן [ביה יח] (ט'): **בשלמא** לרב אדא בר אהבה היינו דכתיב והנשאר בדם ימצה. אע"ג דנשאר חטאת היא כלומר אע"ג דאין דם אלא מה שנשאר מן ההזאה עדיין היא חטאת ותלויה יט) הזאתה במיצוי שהוא מעכב: **כדתניא** דבי רבי ישמעאל שאם נשאר. פי' כ) אם נשאר ימצה ואם לאו לא ימצה וליכא עיכובא כא): ומאי חטאת היא ארישא. כלומר לא קאי חטאת היא אמיצוי אלא קאי ארישא דקרא דהיינו הזאה ושאר ענייני מליקה שכתובים קודם והנשאר: **אלא** מעתה גבי מנחה דכתיב והנותרת ה"נ שאם נותר. כלומר גבי מנחה דכתיב והנותרת מן המנחה יאכלו אהרן ובניו ה"נ שאם ניתותר יאכלו ואם לא ניתותרו כב) השיריים בין קמיצה להקטרה אין בכך כלום וכ"ת ה"נ והא תניא מסלתה וכו' משמע הכא דפשיטא ליה להש"ס כג) שיריים שחסרו בין קמיצה להקטרה פסול וקשיא דפ"ק דמנחות (דף ט.) פליגי רבי יוחנן ור"ל וקסבר חד מינייהו דמקטיר קומץ עליה וי"ל דהיינו דמקטיר קומץ עליה מ"מ מודה שלוהן השיריים אסורין באכילה כד) כדמשמע ליה דוהנותרת מן המנחה יאכלו וכו' דכי לא ניתותר כה) (כלום) [כלומר] [ג] שחסרו השיריים לא אכלו כהנים: והא תניא מסלתה כו'. וא"ת מ"מ ליתני דשאני הכא דגלי קרא מסלתה ומשמנה וי"ל כו) דלית לן לאתותבי קרא דחטאת היא כמו מסלתה ומשמנה כז) ועוד נראה למורי רבי כיון דחזיק דוהנותרת משמע דצריך שיהא ניתותר כמו כן אית לן למימר והנשאר רוצה לומר שצריך שיהא כשאר דאין לחלק ביניהן כי הלשון שוה וא"ת מאי האי דמייתי האי קרא דמסלתה ומשמנה איבעי ליה לאתויי קרא דמן המנחה דדרשינן פרט למנחה שחסרה ובפ"ק דמנחות (דף ט:) מצריך להרוייהו חד למנחה שחסרה קודם קמיצה וחד לשיריים שחסרו בין קמיצה להקטרה ומשמע התם דממן המנחה נפקא לן שיריים שחסרו וא"כ איבעי ליה לאתויי מן המנחה דהא הכא מיירי בכי האי גוונא וי"ל דלא דק הש"ס טפי כאי לאתויי מן המנחה וחדא מהני נקט וכמו כח) ועוד הוא ועוד נראה למורי שיטה דלאו לא האי קרא מסלתה ומשמנה דנפקא לן מיניה מנחה שחסרה קודם קמיצה לא הוה דרשינן ממן המנחה לשיריים שחסרו בין קמיצה להקטרה אלא בתר דכתיב מסלתה דמשמע דבעינן בשעת קמיצה שתהא המנחה שלימה או דרשינן מן המנחה לשיריים כט) דמשמע מן המנחה שהיתה כבר כלומר שהיתה שלימה בשעת קמיצה ולכך מייתי קרא דמסלתה אף לשיריים שחסרו [ד] בין קמיצה להקטרה ל) ומשני התם כתיב והנותר קרא יתירא הוא דהא והאי לא) דאיכא שיריים שהרי כתיב וקמץ מלא קמצו והקטיר לב) [ה] (אינה כל המנחה קיימא) רק הקומץ שהוא מקטיר וא"כ דקרא יתירא הוא לית לן למימר שאם ניתותר לג) הכא כתיב והנשאר ולא מייתר דצריך לומר לד) שיש שיריים בדם ולא הוה מטו ולא הגה לומר דהיינו חטאת תלוי במיצוי כלומר שיהא מיצוי מעכב:

לגדין

ה א מיי' פ"ח מהלכות שאר אבות הטומאה הלכה ג:

ו ב מיי' פ"ה מהלכות פסולי המוקדשין הל' כג:

ז ג מיי' פ"ז מהלכות מעשה הקרבנות הלכה ו:

◆

הגהות הב"ח

[illegible]

◆

רבינו גרשום

אמר רבא לאבא שאול. שאמר נמי דקאמר תחילה לקדש דקעביד קדש ראשון מיתרצא מתניתין דודאי טבול יום מדאורייתא אינו אלא פוסל ורבנן עבדו מעלה חומרא בקדשים דעביד תחלת לקדש: ולרבי מאיר. נמי מיתרצא מתניתין דהאי דקאמר מטמא את הקדש מדרבנן קאמר דמעלה עבדו בקדשים. וקסבר ר' מאיר עבדו רבנן טבול יום בקדשים כאוכל שני מה אוכל שני מטמא את הקדש להיות שלישי והשלישי בקדש טמא והרביעי פסול. ופוסל את התרומה כדתנן והשלישי בתרומה פסול אף טבול יום נמי מטמא את הקדש ופוסל את התרומה אבל מדאורייתא אינו אלא פוסל מאחר שטבל: ולרבנן דאמרי. כשם שפוסל ולא אמרי דמטמא קסברי כיון דטבל קלישא טומאתו ופסול משוי ולא טמא. הא איסורא איכא. כלומר איסור אכילה.

ואמאי הא ממונא דכהנים הוא. מאחר שהוזה דמה: א"ר חנינא ליוצא. כגון שיצאת [illegible] זריקה מועלת ליוצא לאפוקיה מידי מעילה אבל לאו בת אכילה כדאמרינן לעיל בסיפא [illegible] לא מרצה. והא הזאה נמי נפקא מידי מעילה אבל להתיר יוצא לאכילה לא מהני[א] אבל איסורא איכא דלאו בת אכילה היא: מיצוי חטאת העוף. דכתב בה והנשאר בד[ם] [illegible] דכיון שהוזה אע"ג דלא מיצה אמרינן נעשת מצותו ויצא מידי מעילה וחייבין עליו משו[ם] [illegible] הוזה דמה ולא קתני מיצה אלמא דסבירא ליה נמי דמיצוי לא מעכב: ורב אדא בר א[הבה] [illegible] דרב דמיצוי חטאת מעכב: בשלמא לרב אדא בר אהבה היינו דכתיב והנשאר בדם ימ[צה] [illegible] חטאת היא. דההוא דנשאר נמי קרוי חטאת אלמא דשיריים דמיצוי מעכבי: אלא לרב [הונא] [illegible] לא מעכב מאי והנשאר. אמאי איצטריך למיכתב והנשאר להכי לכדתנא דבי ר' ישמעא[ל] [illegible] למעבד מיצוי אבל אינו מעכב: ומאי חטאת היא ארישא. כלומר לאו כדקאמרת דוה[נשאר] [illegible] דמיצוי מעכב אלא ארישא דקרא קאי איהזה מדם החטאת באצבעו חטאת היא לומר [illegible]

◆

שיטה מקובצת

[illegible]

[illegible] מעלת ליוצא אלא ודאי מיירי כשיצא קודם הזאה וכשיצא הראש יצא דמה ואמרינן לעיל [illegible] לא אמר ר' עקיבא זריקה מועלת וי"ל דמיירי שיצא דרך רגליו אבל עדיין הצואר שהדם בתוכו [illegible] ומ"מ קשה דהא אמרינן בפ' שני דזבחים היא בפנים ותליה מבחוץ קבל ואח"כ חתך: [illegible] שחתך כל הבשר של אבר שיצא לחוץ עד העצם קודם המליקה וא"כ אין בו לא דם ולא [illegible] יצא וכ"ת א"כ היא בעלת מום כדאמר בזבחים י"ל דאין תמות וזכרות בעופות שאין מום [illegible] אלא: טז] פירושו דזבחים: יז] השמנונית לפתילה: יח] קרינא ביה תיבת כו' נמחק: [illegible] תה במיצוי: כ] פי' שאם נשאר ימצה ואם לאו דלא מיצה אחת י' נמחק: כא] עיכובא וא"ת [illegible] בר אהבה דאמר מיצוי מעכב וי"ל דהאידך תנא דבי רבי ישמעאל ס"ל דאמר מיצוי מעכב: [illegible] חסרו השיריים: כג] להש"ס דשיריים שחסרו: כד] באכילה. גליון וכן משמע שם בגמרא [illegible] ס' ע"ב: כה] נתותר כלומר שחסרו: כו] וי"ל דאין לן (תיבת ראית נמחק) לאתותביה דרשה [illegible] קרא נמחק: כז] ומשמנה דהא דפי' דחטאת היא ארישא דוחק הוא ועוד: כח] וכמו וכו' [illegible] נמחק: כט] לשיריים שחסרו כו' דמשמע: ל] להקטרה הס"ד ומה"ד ותם תיבת ושני [illegible] ל"ש: לא] ודאי הוא דאיכא: לב] והקטיר א"כ כל תיבת אינה נמחק: לג] ניתותר והכא כתיב: לד] לומר שאם יש שיריים בדם שלא יזה מטלו:

הגהות צ"ק [א] בחטאת קאי חטאת היא [ב] שיריים מעכבי כלומר דבשיריים גופא נמי אמרינן דחסרון מעכב והיכי אמרינן כו' וכ"ה בס"י [ג] שחסרו מן השיריים לא יאכלו כהנים הס"ד ואח"כ ד"ה והא [ד] בין קמיצה להקטרה הס"ד ואח"כ ד"ה התם כתיב והנותר כו' וע' ברש"ק [ה] ליכא קאי אכל המנחה רק הקומץ

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones